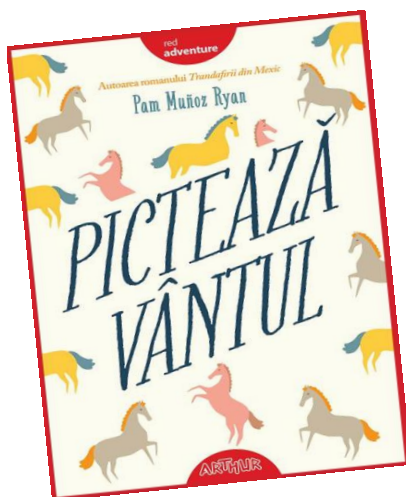

STRATEGII DIDACTICE PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚEI DE LECTURĂ

Profesor: Cristina Andreea Ianculescu
Liceul „Atanasie Marienescu”, Lipova, jud. Arad

1. LECTURA PREDICTIVĂ

- Privește coperta cărții *Pictează vântul*, scrisă de Pam Muñoz Ryan.

- Fă câteva predicții privitoare la această carte, pornind de la titlu și de la ilustrațiile de pe copertă. Completează enunțurile următoare:
Titlul cărții mă duce cu gândul la
Ilustrațiile îmi sugerează
Tema cărții este
Personajul principal este
Acțiunea se petrece în
Autoarea a scris această carte cu scopul de a
- După ce ai notat predicțiile tale, citește fragmentul de mai jos, extras dintr-un interviu acordat scriitoarei. Subliniază secvențele care îți oferă informații importante despre cartea *Pictează vântul*.

Am citit zeci de cărți clasice și contemporane despre cai, atât pentru copii, cât și pentru adulți. Am făcut o listă cu peste 30 de titluri și, spre surprinderea mea, am descoperit că în majoritatea apăsă un băiat și un cal: „The Red Pony”, „King of the Wind”, „The Black Stallion”, „My Friend Flicka”, „Seabiscuit”, seria Billy and Blaze și multe altele. Acest fapt mi-a întărit dorința de a introduce o fată ca protagonistă, într-o situație unică, care întărește caracterul. Am observat, de asemenea, că multe din poveștile cu cai se sfârșeau cu o cursă sau o competiție inevitabilă și că valoarea calului era adesea descrisă prin intermediul capacității sale de a câștiga ceva pentru

proprietar. Voiam mai mult de atât. Voiam reciprocitate – ca omul să „câștige” și el ceva pentru cal.

- Cu siguranță, mărturia scriitoarei Pam Muñoz Ryan ți-a stârnit curiozitatea. Citește cartea și vei afla dacă predicțiile tale au fost confirmate de text. În plus, vei avea parte de o aventură de neuitat în care vei descoperi cum este să trăiești în comunitate nu doar cu familia, ci și cu lumea cailor și cu pământul.

2. SINELG - Sistemul interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și a gândirii

- Notează toate formulele de salut pe care le cunoști. Ai la dispoziție 3 minute.
- Pentru a afla mai multe informații despre saluturi, citește articolul *Ziua mondială a salutului*. Folosește metoda SINELG pentru a descifra mesajul textului. Pe parcursul lecturii, notează pe marginea textului, în partea dreaptă, următoarele semne:

√ (o bifă)	pentru a marca informațiile deja cunoscute;
+ (un plus)	pentru a marca informațiile noi pentru tine;
- (un minus)	pentru informațiile care contrazic ceea ce știai tu;
? (un semn de întrebare)	pentru a marca aspectele pe care nu le înțelegeți sau despre care ai vrea să afli mai multe.

- **Sistemul interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și a gândirii (SINELG)** presupune atât monitorizarea propriei înțelegeri, cât și marcarea informațiilor noi, fiind util pentru deprinderea lecturii eficiente.
 - Nu trebuie să faci însemnări la fiecare rând sau idee, ci să folosești semnele la nevoie. Se poate întâmpla ca unui paragraf să îi fie asociate mai multe semne.
 - La sfârșitul lecturii, clasifică și notează informațiile din textul citit, completând **tabelul SINELG**.
 - Informațiile notate în ultimele două coloane pot constitui teme de cercetare sau de reflecție.

Tabelul SINELG

√	+	-	?

Ziua mondială a salutului este marcată în fiecare an la 21 noiembrie, fiind un prilej ca oamenii din întreaga lume să-și exprime preocuparea pentru pacea mondială. O formă elementară de acțiune interumană, salutul este un pas important spre realizarea înțelegerii între oamenii de rase, naționalități sau religii diferite.

Această zi a fost inițiată în 1973 de frații Brian și Michael McCormack din Omaha, statul Nebraska, SUA, fiind susținută de personalități publice, lideri religioși, laureați ai Premiului Nobel pentru Pace și de 180 de țări, potrivit www.worldhelloday.org. A fost sărbătorită pentru prima dată în contextul conflictului, din octombrie 1973, dintre Egipt și Israel, ca o formă de protest nonviolent la adresa războiului.

Primele atestări ale salutului fac referire la formele de supunere și datează din vremea primelor dinastii chineze, când oamenii de rând își acopereau ochii cu palma pentru a nu fi orbiți de lumina emanată de strălucitul împărat. În acest obicei, își are originea salutul militar. În vremea romanilor, salutul „Ave Cezar!” era însoțit și de strângerea antebrațelor, ca semn de încredere, întrucât brațul neînarmat simboliza pacea și prietenia. În epoca cavalerilor, domnițele erau salutate cu reverențe adânci și sărutul mâinii înmănușate. [...]

Forma de salut este influențată, peste tot în lume, de varietatea de culturi, având diferite semnificații. De exemplu, dacă japonezii se înclină, iar britanicii spun doar „bună ziua” și își dau mâna, în Tibet este foarte politicos să scoți limba atunci când întâlnești pe cineva pentru prima dată. Francezii, în schimb, pe lângă strânsul mâinii, se sărută pe ambii obraji. În timp ce în Botswana, oamenii își ating palmele ușor, dar nu le strâng, în Cambodgia, se lipesc palmele, ținându-le apropiate de piept. Cu cât palmele se ridică mai sus, cu atât respectul arătat este mai mare. În nordul Mozambicului, oamenii bat de trei ori din palme înainte de a rosti cuvântul pentru salut. În Australia, la prima întâlnire nu e politicos să îmbrățișezi sau să săruți și nici să vorbești despre chestiuni personale.

Potrivit etnologilor, în lume sunt vorbite peste 6.500 de limbi, astfel că oamenii se salută cu: „Konnichi wa” (japoneză), „Jambo” (swahili), „Ni hao” (chineză), „Bonjour” (franceză), „Ciao” (italiană), „Ahoj” (cehă), „Hej” (daneză), „Șalom” (ebraică), „Saluton” (esperanto), „Hallo” (germană), „Olá” (portugheză), „Zdravstvuitie” (rusă), „Al Salaam a alaykum” (arabă), „Merhaba” (turcă). Totuși, cel mai popular cuvânt de salut este „Hello”, care este și formula universală de salut la telefon.

În România, forma de salut diferă în funcție de zona geografică. În timp ce bucureștenii se salută cu „Bună!”, ardelenii își spun „Servus!”, iar în Cluj, Sibiu, Banat, se folosește „Ciau!” sau „Ceau!”. Adolescenții mai folosesc și formulele de salut: „Salve!”, „Salutare!”, „Salut!”, „Noroc!”, „Pa!”, „Te sărut!” sau „Hi”, „Hello”. [...]

Ziua mondială a salutului, Cerasela Bădiță (documentare), Irina Andreea Cristea (editor), Alexandru Cojocaru (editor online), <https://www.agerpres.ro>.

3. CONSTRUIREA UNEI IMAGINI MENTALE

- Citește fragmentul de mai jos, extras din volumul *Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi* de Nikolai Nosov. Colorează cu verde cuvintele/structurile care reprezintă repere spațiale și cu roșu, numele personajelor.

Era odată un oraș de basm, locuit de pitici. Li se spunea pitici pentru că erau mici, mici de tot. Niciunul dintre ei nu era mai înalt decât un castravete, și nici acela prea mare. Însă orașul lor era tare frumos. Pe lângă fiecare casă creșteau sumedenie de flori: margarete, romanițe, păpădii. Până și străzile la ei aveau nume de flori: strada Campanulelor, aleea Romanițelor, bulevardul Albăstrelelor. Iar orașul se numea chiar Orașul Florilor. Și era așezat pe malul unui pârâu. Piticii îi ziceau apei acesteia Pârâul Castraveților, pentru că pe malul lui creșteau foarte mulți castraveți.

Pe celălalt mal al pârâului se întindea pădurea. Piticii își făceau bărcuțe din coajă de mesteacăn, treceau pârâul și se afundau în pădure după fructe, după ciuperci sau după alune. Micuți cum erau, le venea greu să culeagă poamele sălbatice, și, când era vorba de alune, trebuiau să se cațăre pe trunchiurile înalte, ducând cu ei un fierăstrău. Asta pentru că niciunul dintre pitici n-ar fi putut rupe o alună numai cu mâinile goale – ele trebuiau desprinse cu ajutorul fierăstrăului. Și ciupercile le retezau tot cu fierăstrăul. Tăiau de jos ciuperca, chiar de la pământ, după aceea o fierăstruiau în părți mai mici, apoi o cărau acasă bucată cu bucată. [...]

Într-o căsuță de pe strada Campanulelor locuiau laolaltă șaisprezece piticeiprichindei. Cel mai de seamă dintre ei era un prichindel numit Știetot. Îl porecliseră Știetot pentru că, într-adevăr, știa foarte multe lucruri. Și știa foarte multe pentru că citea fel de fel de cărți. La el, pe masă, pe sub masă, pe pat, pe sub pat, numai cărți și iar cărți. Nu găseai un locșor în odaia lui în care să nu dai de cărți. Datorită cărților citite, Știetot devenise foarte înțelept. De aceea toți îi dădeau ascultare și-l iubeau nespus. Știetot purta întotdeauna haine negre, iar când se așeza la masă, cu ochelarii pe nas, și începea să citească o carte, semăna leit cu un profesor.

În aceeași căsuță mai locuia vestitul doctor Pilulă, cel care-i vindeca pe pitici de orice boală. El umbla îmbrăcat mereu în halat alb, și pe cap cu o tichie tot albă, cu pompon. Mai locuia aici renumitul mecanic Șurubel și ajutorul său – Piuliță; locuia apoi Zahar Zaharescu Limonadă, care ajunsese celebru pentru că îi plăcea la disperare apa gazoasă cu sirop. Era un pitic foarte politicos. Pretindea să i te adresezi cu numele întreg și strâmba din nas când cineva îi spunea pur și simplu: măi, Limonadă. Mai locuia în casa asta vânătorul Glonțișor. El îl avea pe cățelușul Strop, și mai avea o pușcă cu dopuri. Veneau apoi la rând pictorul Acuarelă, muzicantul Guzlă și alți prichindei: Grăbilă, Dondănel, Tăcutul, Gogoasă, Zăpăcilă, cei doi frați Posibil și Probabil. Însă cel mai vestit dintre toți era prichindelul zis Habarnam. Îl porecliseră Habarnam pentru că nu știa nimic.

- Identifică detaliile din text referitoare la Orașul Florilor și desenează acest tărâm de basm unde locuiesc prichindeii, așa cum ți-l imaginezi cu ochii minții.

- Un personaj este „o ființă de hârtie”. Dă viață personajului Habarnam și desenează-l așa cum ți-l imaginezi, valorificând detaliile din fragmentul următor.

Acest Habarnam purta o pălărie albastră-albastră, pantaloni galben-canar și o bluziță portocalie cu cravată verde. Îi plăceau lui culorile tari. Astfel, gătit ca un papagal, Habarnam hoinărea zile-n șir prin oraș și năascocea fel de fel de aiureli pe care le povestea tuturor. În afară de asta le jignea cu orice prilej pe prichinduțe. De aceea, cum îi zăreau de departe bluzița portocalie, prichinduțele făceau cale-ntoarsă și se ascundeau în casele lor.

Bibliografie

Muñoz Ryan, Pam, *Pictează vântul*, București, Editura Arthur, 2019.

Nosov, Nikolai, *Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi*, București, Editura Humanitas, 2018.

Sâmihăian, Florentina, *O didactică a limbii și a literaturii române: provocări actuale pentru profesor și elev*, București, Editura Art, 2014.

<https://www.agerpres.ro/documentare/2018/11/21/ziua-mondiala-a-salutului--213729>.